C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-241/25 Judecătoria Soroca sediul Central
1-24137611-03-21rji-24022025 Judecător D.Brașoveanu

D E C I Z I E
În numele Legii
26 iunie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 24.01.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Șchiopu Mihail** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La 03.12.2024 în Judecătoria Soroca sediul Central a parvenit spre examinare plângerea depusă de condamnatul Șchiopu Mihail împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul a indică, că s-a deținut în celule în care este umiditate, mucegai, sunt insecte parazitare, asistență medicală precară, lipsa apei calde, baia o dată în șapte zile, supraaglomerare, mobilier vechi, lipsa ventilației.

A solicitat reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.6 Soroca.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 24.01.2025 s-a admis plângerea condamnatului Șchiopu Mihail împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de

art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Șchiopu Mihail a fost deţinut în perioada 09.04.2024-15.01.2025, în total 281 (două sute optzeci și unu) zile, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Șchiopu Mihail cu 28 (douăzeci și opt) zile, pentru perioada de 280 (două sute optzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 1 (una) zi, calculată în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu poat fi redusă, instanţa de judecată a considerat necesar de a o lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 16 (șaisprezece) ani închisoare, stabilit lui Șchiopu Mihail prin sentința Judecătoriei Criuleni sediul Central din 31.07.2020, s-a redus cu 28 (douăzeci și opt) zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr. 6 Soroca, potrivit art. 473^4 alin. (3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, solicitând casarea ei în partea reducerii pedepsei condamnatului, din considerent că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant.

Susține recurentul că, judecătorul de instrucție a apreciat superficial probele prezentate de reprezentantul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut Șchiopu Mihail.

Menționează recurentul, că instanța de fond la soluționarea cauzei nu a luat în considerație ordinul MJ nr.150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenţie create în cadrul acestora şi a capacității de deținere pentru fiecare instituție - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6 Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiul minim de 4 m^2 pentru un deținut (la moment fiind 619 condamnați).

Prin urmare, la aprecierea condițiilor de detenție corespunzător plângerii adresate Șchiopu Mihail, judecătorul de instrucție s-a ghidat exclusiv de alegațiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată si urmează a fi admisă cu emiterea unei soluții în favoarea condamnatului, bazându-se în repetate rânduri

de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019) precum, Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

De rând cu aceasta, susține recurentul că, reieșind din probele anexate, se constată, că condițiile materiale de detenție în care se deține condamnatul Șchiopu Mihail, sunt satisfăcătoare și nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 26.06.2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referințe nu au fost înaintate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Șchiopu Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Colegiul penal apreciază, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Șchiopu Mihail în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în Penitenciarul nr.6 Soroca, în perioada 09.04.2024-15.01.2025.

În plângerea depusă cât și în cadrul judecării plângerii, condamnatul Șchiopu Mihail a invocat că, se deține în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiții degradante menționând supraaglomerarea celulelor, nerespectarea standardului de suprafață a fiecărui deținut de 4m2, condiții sanitare precare, lipsa reparației, umiditate ridicată și mucegai pe pereți din cauza lipsei sistemului de ventilare, iluminare insuficientă,

neluarea măsurilor de deratizare și dezinsecție, neasigurarea acordării asistenței medicale și tratamentul medical necesar.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr.6-Soroca sub nr.2/458 din 03.02.2025, în Penitenciarul nr.6-Soroca secțiile sunt dotate cu pat, saltea. Lenjerie de pat se distribuie la solicitarea deținutului. Iluminarea naturală prin intermediul geamurilor şi iluminarea artificială prin intermediul becurilor tip incadescenţă. Ventilarea este naturală cu ajutorul geamurilor. Blocul sanitar este comun şi separat de suprafaţa locativă care este dotat cu WC de tip turcesc. Într-o altă încăpere sunt lavoare, unde deţinuţii au acces nelimitat pentru a se spăla pe mîini dinţi, etc. Penitenciarul nr.6-Soroca posedă o încăpere special amenajată, unde se află 2 maşini de spălat haine cu capacitatea de 60 kg şi respectiv 20 kg. De asemenea în încăpere se află şi o centrifugă pentru a usca hainele mai repede. Totodată în încăperea dată se află şi o maşină de cusut hainele, în caz că hainele sunt deteriorate. Lunar spălătoria este asigurată cu detergent de către Administraţia Penitenciarului. Spaţii pentru uscarea hainelor se află în incinta zonelor locative în aer liber. Deţinuţii se imbăiesc cu apă caldă cel puţin odată la 7 zile, conform statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care au acces la baie conform unui grafic prestabilit. În ziua, în care deţinuţii se îmbăiesc, apa se încălzește cu ajutorul cazangeriei centrale sau bateriilor solare, amplasate pe acoperiș. Deţinuţii au acces la apă potabilă permanent. Alimentarea deţinuţilor este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit. Alimentarea deţinuţilor se face din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime stabilite de govern (HG nr. 609 din 29.05.2006). Hrana este verificată în permanenţă de către medicul instituţiei, ofiţerul de serviciu şi şeful cantinei, cu ulterioara notare a rezultatelor în registru de evidenţă a controlului asupra calităţii de pregătire a hranei. Penitenciarul este alcătuit din 2 zone locative, unde îşi ispăşesc pedeapsa deţinuţii. Fiecare zonă locativă dispune de un teren, unde deţinuţii au posibilitatea de a se plimba, de la deşteptare până la stingere (cu respectarea programului ziani). În fiecare an Penitenciarul nr. 6-Soroca încheie un contract cu o firmă specializată privind prestarea serviciilor de dezinsecţie şi deratizare. Astfel, conform unui grafic prestabilit în contract, firma specializată prestează serviciile de dezinsecţie şi deratizare pe parcursul anului. Lunar se distribuie obiecte sanitaro-igienice pentru deţinuţi. Asistență medicală persoanelor deținute se acordă ori de câte ori este necesar sau la cerere, de către un personal calificat, în mod gratuit, în conformitate cu legislația în vigoare. Persoanele deținute în Penitenciar beneficiază în mod gratuit de tratament medical și de medicamente în volumul similar celui, prevăzut de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medical. Examenul radiologic este petrecut regulat, de 2 ori pe an. Conform regimului ziani şi a orarului aprobat de către administraţia penitenciarului, deţinuţii au posibilitate de a vizita biblioteca penitenciarului. Penitenciarul este abonat la Monitorul oficial,

deținuții având posibilitate să se informeze despre noile modificări și completări ale actelor normative. Deţinuţii au loc special amenajat pentru fumat care se află în zonele locative Penitenciarului nr. 6-Soroca, cu indicatori, având inscripţia ”Loc pentru fumat”. Conform statutului executării pedepsei de către condamnaţi, deţinuţilor li se interzice fumatul în coloană, cămine, încăperi.

Constatând, că condamnatul s-a deținut în condiții unde se respecta norma spațiului locativ, totodată, judecătorul de instrucție întemeiat a stabilit faptul, că pe parcursul perioadei vizate Șchiopu Mihail a fost plasat în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiții precare, contrare prevederilor art.3 CEDO, și anume a fost deținut în celule populate cu diferite insecte, unde umiditatea este ridicată, fiind şi mucegai pe pereți.

Faptul, că condamnatul s-a deținut în celulă populată cu diferite insecte, nu a fost contrazis în mod ferm de către administrația instituției penitenciare, or, prezentarea contractelor încheiate cu agenții economici specializați nu atestă că de facto deratizarea și dezinfectarea încăperilor a fost efectuată, iar dacă a fost efectuată nu atestă calitatea serviciilor prestate. Deci la caz nu s-au prezentat actele, care ar confirma că la Penitenciarul nr.6 Soroca într-adevăr trimestrial a fost efectuată deratizarea și dezinfectarea încăperilor.

Colegiul penal consideră, că instanța de judecată corect a apreciat drept temeinică alegația condamnatului cu privire la umiditatea sporită în celulă, prezența mucegaiului pe pereți, administrația penitenciarului făcând în raport o descriere generală a condițiilor de detenție în cadrul penitenciarului, neoferind răspuns concret, argumentat prin probe pe marginea pretențiilor invocate de condamnat, lăsând a fi dubioasă respectarea prevederilor art.3 CEDO.

Colegiul penal reține, că potrivit concluziilor din *Raportul privind vizita de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.6 Soroca din cadrul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor la 14.12.2023*, Serviciul medical al Penitenciarului nr.6 Soroca, nu corespundere cu standardele naționale de funcționare, nu dispune de autorizație sanitară şi nu este acreditat. În acest sens CpPT îşi exprimă îngrijorarea privind condițiile din serviciul medical şi accesul nelimitat în serviciul medical al personalului nemedical. De asemenea în concluziile raportului CpPT *a constatat existența problemelor grave privind condiţiile igienice din spaţiile de detenţie, în multe celule fiind prezent mucegaiul, recomandând evaluarea condiţiilor igienice în toate spaţiile de detenție, pentru tratarea şi nimicirea mucegaiului*.

Deci, analizând minuțios textul raportului cu privire la evaluarea condițiilor de detenție ale deținutului Șchiopu Mihail, prezentat de către administrația Penitenciarului nr.6 Soroca în prima instanță, precum analizând și argumentele recursului, Colegiul penal nu a regăsit expunerea argumentelor temeinice ce ar diminua credibilitatea pretențiilor invocate de condamnat.

Dintre aspectele detenției ale căror încălcări s-au constatat prin încheiere, recurentul nu argumentează la concret dezacordul cu constatarea judecătorului de instrucție a faptului populării insectelor în celulele în care se deținea condamnatul Șchiopu Mihail, a faptului că în secțiile penitenciarului umiditatea este sporită cu mucegai pe pereți, recurentul axându-se în mare parte la respectarea spațiului de detenție, reiterând cele expuse în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție a condamnatului Șchiopu Mihail în instituția penitenciară.

CtEDO în nenumărate ori a explicat, că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art.3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, cauza Idalov c. Rusiei).

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Șchiopu Mihail, pe parcursul detenției sale în perioada vizată în Penitenciarul nr.6 Soroca, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada menționată de detenție și de executare a pedepsei în Penitenciarul nr.6 Soroca, condamnatul Șchiopu Mihail nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiții a executării detenției, care de alt fel se rezumă nu doar la respectarea spațiului de detenție prevăzut de lege.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în Penitenciarul nr.6 Soroca, condamnatul Șchiopu Mihail nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenţiei.

Astfel, Colegiul penal apreciază, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Șchiopu Mihail în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO în perioada 09.04.2024-15.01.2025 în Penitenciarul nr.6 Soroca, pe o perioadă de 105 zile.

Având în vedere prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Șchiopu Mihail cu 28 zile pentru perioada de 281

zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Deci, la caz termenul pedepsei definitive de 16 ani închisoare stabilit lui Șchiopu Mihail prin sentința Judecătoriei Criuleni sediul Central din 31.07.2020, just s-a redus cu 10 zile, iar perioada rămase de o zi, calculată în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu poate fi redusă, instanța întemeiat a lăsat-o în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Astfel, având în vedere încălcările constatate în raport cu prevederile 473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Șchiopu Mihail, corect aplicând formula de calcul stipulată de legislator în textul legii, motivând eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 24.01.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Șchiopu Mihail** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.